

JAARVERSLAG PENDRECHTSE MOLEN 2019

Dit jaar stond in het teken van het uitvoeren van groot en noodzakelijk onderhoud. Het gevolg daarvan was dat de molen bij elkaar vier maanden heeft stilgestaan, maar ook dat de molen er nu beter bij staat dan in misschien wel 100 jaar.

JW/ 8-3-19

BEZOEK

Dit jaar ontvingen wij slechts één schoolklas. Twee keer werd er een fotoreportage geschoten: eenmaal voor een Paasfoto en eenmaal voor een trouwreportage. Diverse speurders kwamen de geocache vinden.

AvN/20-4-19

21-6-19

22-5-19

Er waren drie landelijke evenementen waar we aan deelnamen:

* Op de **Nationale Molendagen** (altijd op het 2^e weekeinde van mei) kwamen 41 en 43 bezoekers.

* Imker Savas deed mee aan de **Open Imkerdag** (2^e zaterdag in juli) en hadden wij ruim 40 bezoekers.

* Op de **Open Monumentendagen** (altijd het 2^e weekeinde van september) was het rustiger met 20 en 27 bezoekers. Van ons hoeft het ook niet druk te zijn: wij willen een verhaal kunnen vertellen, zodat bezoekers niet alleen kijken, maar ook kunnen zien.

Voor het eerst sinds jaren waren er in de zomervakantie geen rondleidingen voor het Jeugdvakantiepaspoort. De kans was te groot dat er in die periode aan de molen gewerkt zou worden.

MIO'S

In totaal kwamen zeven molenaars-in-opleiding één of meer dagen meelopen in het kader van hun opleiding tot molenaar. Eén keer werd er instructie gegeven in het werken met valbeveiliging.

23-1-19

BEESTEN

Meer dan 20 jaar liepen er beesten van Rob van Egmond bij de molen. Na zijn overlijden zijn de kippen en de parrelhoenders overgegaan naar Manja Visser. Het Schap is op zoek gegaan naar een pachter voor de weiden rondom de molen om daar weer koeien of paarden of schapen of geiten te weiden. Dat is het afgelopen jaar niet gelukt en we hopen komend jaar weer wel beesten in de wei te zien.

Behalve slaapplek voor de kippen is het schapenboetje al een paar jaar de nestplaats voor boerenzwaluwen. Dit jaar is twee keer een nest jongen uitgevlogen. Bij het tweede nest ging het bijna mis, omdat het nest van de muur loskwam en op de grond viel. Naast het nest hing een emmertje en dat is toen door Manja gevuld met hooi en daar heeft zij met succes het nest in gelegd.

Het schapenboetje is een punt van steeds grotere zorg: er zitten regelmatig rattennesten in, de bloedluis is moeilijk te bestrijden en het dak staat op instorten. Het dak is inmiddels ingepakt en er moet een plan komen om het boetje te kunnen behouden.

Imkers Rachel en Martijn hebben na hun verhuizing hun bijenkasten weggehaald om die dichterbij hun nieuwe woning te plaatsen.

In de molen hebben we regelmatig last van muizen. In het schudbed in de bedstee hebben we een muizenest moeten weghalen. Dat was direct ook het eind van het antieke schudbed. Inmiddels heeft Natasha (levensgezellin van Sven) een nieuwe gemaakt. De muizen hadden ook de bedrading van de telefoon doorgeknaagd, zodat die vervangen moest worden. We hebben ook een paar muizen met een muizenval afgevangen.

Bij het vastmaken van de touwen van het vierde molenzeil vond ik een visje in het hekwerk. Je vraagt je af hoe dat daar terecht is gekomen..

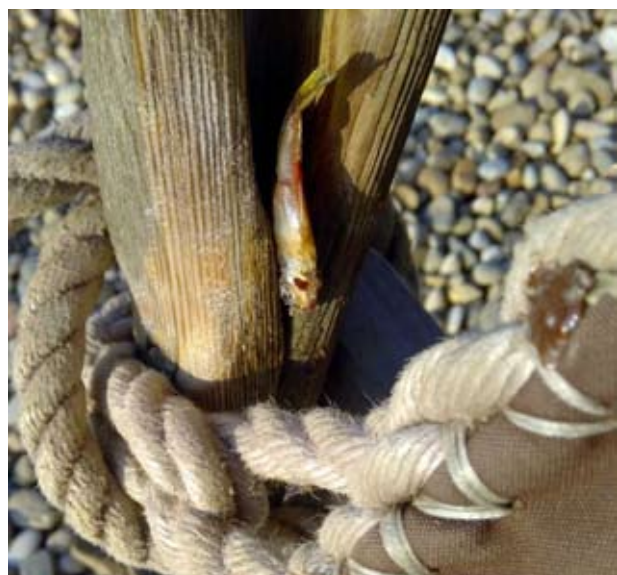
MV/3-10-19

MV/23-1-19

MV/6-6-19

ONDERHOUD

Bij een poging tot inbraak was er de (on)nodige schade aan luiken en deuren. De vorig jaar afgebroken vlaggemast is vervangen.

In augustus is de gehele installatie van het brandalarm in de molen vervangen. In 2018 is dat gebeurd met de gehele installatie van het inbraakalarm. In beide gevallen is dat gedaan omdat er inmiddels geen reserve-onderdelen meer geleverd kunnen worden.

We hadden eerder al eens lekkage in de kap vastgesteld. Er drupte water binnen langs een bout waarmee een plank boven op de kap vast gemaakt is. Het gevolg hiervan is, dat er 'duur hout' nat wordt. Het hielp die bout eens aan te draaien en we hebben er een emmer onder gehangen. Vervolgens lekte het langs een tweede bout en lukte het niet die ook aan te draaien. Dit is door de molenmaker. verholpen

15-6-19

13-3-19

20-3-19

Al jaren hebben we te kampen met lekkage in de kelder. Na uitvoerig onderzoek is ontdekt waardoor dat kwam. Om de molen te kunnen verplaatsen is er onder de molen een betonnen plaat gemaakt. Daarmee is de molen opgetild en na verplaatsing op een kelder gezet. Het probleem is dat de kelder vierhoekig is en de plaat niet. Op alle vier hoeken is de plaat te klein en dat is met bakstenen dicht gemetseld. In de loop van de jaren is dat losgekomen met lekkage tot gevolg.

Nu is dit met beton opgevuld en dit beton is met spanbouten aan de plaat verankerd. Het resultaat is een volmaakt droge kelder. Om dat nieuwe beton goed te laten uitharden is de molen drie weken aan de ketting gebleven.

Overstroming doordat de duiker verstopt is geraakt. (24-12-18)

GROOT ONDERHOUD

De noodzakelijke aanpak van het metselwerk en de vervanging van de spruiten zijn allebei kostbare ingrepen. Dat kan niet gefinancierd worden met rijkssubsidies voor het gewone onderhoud en ook niet voor een restauratie. Er is dus onderhoud dat tussen de wal en het schip valt. Voor dat doel heeft de provincie Zuid-Holland een

subsidieregeling voor 'groot onderhoud' in het leven geroepen. Door de aanpak van het metselwerk samen te voegen met de noodzakelijke ingrepen in de kap kon hier nu wel en met succes een beroep op worden gedaan. Het bestuur van het Natuur- & Recreatieschap IJsselmonde had voor beide klussen een behoorlijke som geld vrij gemaakt.

*** Metselwerk**

Er zijn veel stenen molens die doorlopend kampen met lekkage. Daar is de afgelopen jaren veel onderzoek naar gedaan, zodat nu beter bekend is wat daar aan te doen is. Een deel van dat onderzoek is ook juist aan de Pendrechtse Molen uitgevoerd. Met de uitkomsten daarvan doen we nu ons voordeel. Gebleken is dat de voegen tussen de stenen ooit verkeerd zijn behandeld en nu weten we hoe dat verbeterd kan worden. Caspar Groot was één van de onderzoekers en heeft nu voor de molen het bestek opgesteld en toezicht gehouden op de uitvoering.

15-10-19 / 23-10-19 / 21-11-19
24-9-19

Op 16 september is begonnen de molen helemaal in de steigers te zetten. Daarna zijn restauratiemetselaars alle oude voegen leeg gaan halen en gaan verdiepen, zodat nieuwe voegmortel ingebracht kon worden die kan blijven zitten. In totaal is er maar liefst ruim 1.800 kilo voegmortel gebruikt.

Daarnaast is er meer dan vier vierkante meter los zittende en kapotte stenen uitgenomen en vervangen. Er zijn ruim 500 nieuwe stenen ingeboet en tientallen, beschadigde stenen omgedraaid teruggeplaatst. Daarbij is ongeveer 60 kilo restauratiemortel gebruikt. Marco en Jimmy hebben prachtig werk geleverd.

KO/2-10-19

*** Molenmakerswerk**

De huidige kap is in 1976 helemaal vernieuwd en is nu dus 43 jaar oud. Uitstekende delen van de kap staan doorlopend aan weersinvloeden bloot (vooral regenwater en zonlicht). Bij iedere schilderbeurt werden die onderdelen uitgebreid bekeken om vast te stellen of die nog eens vijf jaar mee konden. Bij de laatste keer (in 2016) is vastgesteld, dat beide spruitbalken (de lange en de korte spruit) aan vervanging toe waren. Die spruitbalken liggen dwars door de kap en liggen daar om de molen op de wind te kunnen zetten.

Uit archiefonderzoek is gebleken, dat de lange spruit pas in 1944 vóór het bovenwiel is gelegd. Tot die tijd lag deze balk in het midden van de kap en het was nu dus een goede gelegenheid om dat opnieuw te doen. Zodoende krijgt de molen meer het aanzien zoals dat ooit ook historisch was.

Bij het opstellen van het plan voor het gewone onderhoud was er houtrot geconstateerd in het windpeluw (dit is de zware balk voor in de kap waarop het wiekenkruis rust). Toen eenmaal de molen helemaal in de steigers stond, is deze balk uitgebreid onderzocht en is vastgesteld dat de schade meeviel: de reparatie kan beperkt blijven. Doordat de werkzaamheden uitgelopen zijn zal dit in januari uitgevoerd worden.

Op 3 december zijn de nieuwe spruitbalken ingehesen en korte tijd had de molen niet de gebruikelijke twee spruitbalken maar drie. De oude korte spruit is vervangen door een nieuwe en de oude lange spruit is binnen in de kap aan beide kanten afgezaagd: alleen de aangedane uiteinden zijn afgevoerd. De molen heeft nu niet meer een lange spruit maar een zogeheten middenbalk. Daarmee is de ijzerbalk met het bovenlager van de spil ook komen te vervallen. Molenmakers Koos en Karel moesten daarom de draaiende delen in de molen (het gaande werk) aan de nieuwe situatie aanpassen.

*Molenmakers Koos en Karel
aan het werk in de kap.*

Uniek: de molen met drie spruitbalken.

Alle foto's op deze bladzijde zijn gemaakt op 3-12-19.

*Het water loopt uit een afgezaagd eind
van de lange spruit!*

Het inhijzen van de nieuwe middenbalk.

TOEREN

De molen heeft dit jaar twee perioden van stilstand gekend: drie weken in maart en 14 weken van half september tot het einde van het jaar. Sinds de heropening van de molen in 1994 hadden we niet zo weinig maaldagen en zo weinig toeren.

SvA/27-1-19

De volgende jaren springen er uit:

Het jaar 2010 kende minder maaldagen, omdat ik toen twee keer op vakantie ben geweest.

In 2012 heeft de molen acht weken stilgestaan vanwege het uitvoeren van onderhoud, dus minder maaldagen en minder toeren.

Dit jaar was het tweede volledige jaar voor Sven van Arensbergen. Gauke Weg was begin dit jaar een aantal dagen actief als molenaar van de Pendrechtse Molen. Ondergetekende heeft er nu 31 jaar op zitten.

Op de bovenas van de molen is door de Provincie Zuid-Holland een teller gemonteerd. Die teller registreert meestal iedere omwenteling. Met een minimum van 60.000 omwentelingen keert de provincie een maalpremie uit. Op die manier wil de provincie het actief zijn met de molen stimuleren. Vanaf 1995 krijgt de molen ieder jaar het maximumbedrag uitgekeerd.

De foto's zijn gemaakt door:
Juf Wendy (JW), Arjan van Nieuwkoop (AvN),
Manja Visser (MV), Sven van Arensbergen (SvA),
Kees Opstal (KO) en alle andere door Barend Zinkweg.

Dit jaar:

2019	absoluut	dagen	per dag
januari	70.263	16	4.391
februari	65.069	15	4.338
maart	30.292	6	5.049
april	66.057	15	4.404
mei	68.770	15	4.585
juni	50.981	15	3.399
juli	37.959	10	3.796
augustus	26.676	6	4.446
september	27.849	6	4.642
oktober	-	-	--
november	-	-	-
december	-	-	-
totaal	443.916	104	4.268

De afgelopen tien jaren:

jaar	maal-dagen	gemiddeld per dag	toeren totaal
2010	129	4.806	619.992
2011	136	4.788	651.151
2012	115	4.398	504.723
2013	123	4.324	531.863
2014	135	4.165	562.307
2015	152	4.814	731.783
2016	147	3.933	578.180
2017	164	4.019	659.136
2018	189	4.000	755.990
2019	104	4.268	443.916

Sinds de heropening van de molen (eind 1994) ging het wickenkruis **14.930.164** keer rond.

Barend Zinkweg

31 december 2019

Meer info op www.pendrechtsemolen.nl

